

Gminny Program Osłonowy „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022

1. Podstawa prawna

Niniejszy Program przyjmowany jest na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U. 2021, poz. 2268 ze zm.), w świetle którego do zadań własnych gminy należy podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

2. Uwarunkowania strategiczne i programowe

Program wpisuje się w założenia *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Morąg na lata 2021-2025*, będącej podstawowym dokumentem programującym cele i zadania w sferze polityki społecznej samorządu. Strategia została przyjęta Uchwałą nr XXIV/357/21 Rady Miejskiej w Morągu z dnia 26 marca 2021 r., aby gmina mogła skuteczniej kreować warunki sprzyjające poprawie jakości życia mieszkańców.

Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Morąg jest skuteczna i zintegrowana polityka społeczna, dążąca do włączenia w nurt życia społeczno-zawodowego wszystkich mieszkańców poprzez wspieranie i zaspokajanie ich potrzeb w celu zintegrowanego rozwoju Gminy, dzięki wykorzystaniu potencjału społeczności lokalnej, z uwzględnieniem istotnych uwarunkowań środowiskowych. Przyjęto w niej 7 celów strategicznych, przy czym niniejszy Program wpisuje się w cel strategiczny nr 2. Poprawa jakości życia oraz zwiększenie możliwości partycypacji w życiu społecznym osób zależnych (niepełnosprawnych, niesamodzielnych oraz seniorów).

Program osłonowy przyjmowany jest w związku z Programem „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022 ogłoszonym przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, stanowiącym odpowiedź na wyzwania, związane z zachodzącymi procesami demograficznymi, a także będącym elementem polityki społecznej państwa w zakresie wsparcia działań na rzecz seniorów niesamodzielnych ze względu na wiek oraz stan zdrowia. Program jest również odpowiedzią na potrzeby seniorów w zakresie ochrony przed zakażeniem COVID-19, w związku z utrzymującym się stanem epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Gmina przystępując do jego realizacji przyjmuje uchwałą program osłonowy na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej.

Gminny Program Osłonowy „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022 obejmuje działania w ramach Modułu II, mające na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

3. Uzasadnienie potrzeby realizacji Programu

Według danych Rejestru Mieszkańców Gminę Morąg w końcu stycznia 2022 roku zamieszkiwało 23 345 osób, w tym 4 190 osoby w wieku od 65 lat wzwyż, które stanowiły 17,9% wszystkich mieszkańców gminy. W poszczególnych wsiach zamieszkuje od 1 do 182 osób w starszym wieku, stanowiących od 9,1% do 29,8% ogółu mieszkańców. W Morągu natomiast zamieszkuje 2 719 osób od 65 roku życia wzwyż, stanowiących 21,3% mieszkańców miasta. Sytuacja każdej z tych osób jest zróżnicowana, zamieszkują samotnie lub z rodziną. Część z nich obejmowana jest wsparciem w postaci usług opiekuńczych – w styczniu 2022 roku było to 77 osób. Szczególnym wsparciem należy obejmować osoby funkcjonujące samotnie z uwagi na to, że nie mają już rodzin, bądź członkowie ich rodzin wyjechali lub nie utrzymują kontaktu z seniorami. Może to skutkować poczuciem izolacji, marginalizacją społeczną, depresją, zaburzeniami psychicznymi, pogarszaniem się stanu zdrowia, a nawet zagrożeniem zdrowia lub życia, szczególnie jeśli osoby te mieszkają z dala od innych zabudowań lub nie utrzymują częstych kontaktów z sąsiadami. Nierzadko wsparcie potrzebne jest także osobom, które zamieszkują z innymi, jednak nie mogą otrzymać od nich wystarczającego wsparcia. Stan pandemii pogłębił trudności w zakresie wspierania samotnych osób w starszym wieku, dlatego tak ważne jest wdrażanie nowych, skutecznych rozwiązań.

„Opieka na odległość” jest nowoczesną formą sprawowania opieki nad osobami starszymi, chorymi, po przebytych zabiegach medycznych, z niepełnosprawnościami, którzy czasowo lub na stałe wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Bardzo ważne jest wspieranie w ten sposób szczególnie osób samotnych, zarówno tych, które nie potrzebują usług całodobowych i nie korzystają na co dzień z usług opiekuńczych czy specjalistycznych usług opiekuńczych, jak i tych objętych wsparciem w postaci usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych, u których nieprzewidywalność zmiany stanu zdrowia uzasadnia stałe monitorowanie w celu jak najszybszej reakcji, powiadomienia właściwych służb i udzielenia możliwie najszybciej pomocy, w tym pomocy medycznej, w ramach świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych. Rozwiązanie to pozwala na natychmiastową reakcję w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia seniora – zarówno spowodowanego problemami w zachowaniu funkcji życiowych, jak również w sytuacji wystąpienia incydentów w miejscu zamieszkania.

4. Cel i zakres przedmiotowy Programu

Cel Programu stanowi „Poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych zamieszkujących Gminę Morąg, poprzez dostęp do tzw. opieki na odległość”.

W ramach programu mieszkańcom zostanie zapewniony dostęp do tzw. „opasek bezpieczeństwa” wyposażonych w co najmniej trzy z następujących funkcji: przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS, detektor upadku, czujnik zdjęcia opaski, lokalizator GPS, funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami, funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls i saturacja).

Opaska bezpieczeństwa będzie połączona z usługą operatora pomocy – w przypadku trudnej sytuacji lub nagłego zagrożenia wciśnięcie guzika alarmowego, znajdującego się na opasce, umożliwi połączenie się ze stale gotową do interwencji centralą. Po odebraniu zgłoszenia dyspozytor podejmuje decyzję o sposobie udzielenia pomocy seniorowi. W zależności od sytuacji może on zapewnić wsparcie emocjonalne przez telefon, poprosić o interwencję kogoś z najbliższego otoczenia, poprosić o interwencję pracownika ośrodka pomocy społecznej lub wezwać służby ratunkowe.

5. Odbiorcy Programu

Program kierowany jest do osób w wieku 65 i więcej lat, które zamieszkują na terenie Gminy Morąg oraz mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia. Mogą to być zarówno osoby prowadzące samodzielne gospodarstwa domowe, jak i mieszkające z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia. Udział w Programie nie jest warunkowany spełnianiem kryterium dochodowego ani nie wymaga wydania decyzji administracyjnej.

6. Koordynacja i realizacja Programu

Koordynacja i realizacja Programu należą do zadań samorządu gminnego. Bezpośrednim koordynatorem i realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu, do zadań którego należy m.in.

- koordynacja oraz realizacja działań na terenie gminy,
- rozpoznanie potrzeb osób w wieku od 65 lat wzyź w zakresie wyposażenia w tzw. opaskę bezpieczeństwa,
- przeprowadzenie procedury zakupu opasek bezpieczeństwa wraz z obsługą systemu u wybranego realizatora usługi,
- przygotowanie sprawozdania z realizacji programu na terenie gminy,
- zapewnienie wypełniania obowiązku informacyjnego, zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych (Dz. U. poz. 953).

7. Monitoring Programu

Roczne sprawozdanie z realizacji programu Burmistrz Morąga przekazuje Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu w terminie do dnia 30 stycznia 2023 r. za pośrednictwem CAS. Sprawozdanie powinno uwzględniać dane dotyczące w szczególności rzeczywistej liczby osób objętych wsparciem w ramach Programu oraz kosztu realizacji pomocy. Zadania bezpośrednio związane z monitorowaniem Programu realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu.

8. Finansowanie Programu

Realizacja Programu będzie finansowana z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, o którym mowa w art. 65 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568, z późn. zm.). Podziału środków finansowych na gminy dokonuje Wojewoda.

9. Ochrona danych osobowych

Administratorem danych osobowych w zakresie danych beneficjentów pozyskanych dla celów realizacji Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu.